

'Her yolculuğun gezginin haberi olmayan gizli varış noktaları vardır.'

Martin Buber

PLOVDİV GEZİ REHBERİ;

Ulaşım: Özel aracınız ile gitmeyi planlamıyorsanız, İstanbul'dan Plovdiv'e ulaşım sağlamanın en kolay yolu otobüs kullanmak diyebilirim. Bulgaristan'a sefer düzenleyen firmalara ait otobüsler; İstanbul Bayrampaşa bulunan otogardan kalkıyor, Plovdiv yolu yaklaşık 6 saat sürüyor ve ücret ise ortalama olarak 50-60 TL. Bulgaristan otobüslerine eğer Edirne'den binecekseniz; otobüsler otogara girmiyor, yolcularını çevre yolu üzerinde bulunan 'Arslanlı Dinlenme Tesisleri'nden alıyor. Plovdiv'e gitmek için Sofya'ya giden otobüs firmalarından bilet alabilirsiniz. Örneğin; Metro Turizm, Alpar Turizm, Has Turizm, Huntur Turizm, Vardar Turizm ve Nişikli Turizm firmaları her gün Bulgaristan şehirlerine sefer düzenliyorlar. Bu firmalardan bazıları 21.00'da bazıları ise 11.00'da hareket ediyor, daha sağlıklı bilgilere ulaşmak için firmaların internet sitelerini ziyaret etmelisiniz. Örnek vermek gerekirse; Alpar Turizm için ödemeniz gereken tek yön ücreti 50 TL, gidiş-dönüş 90 TL ve öğrenci indirimi de yapıyor ayrıca Alpar Turizm'i dört kez kullanmış birisi olarak gönül rahatlığı ile kullanmanızı tavsiye edebilirim. Plovdiv'in otobüs terminali ve tren garı şehrin merkezinde yer alıyor yani dilediğiniz her noktaya yürüyerek kolaylıkla ulaşım sağlayabilirsiniz. Eğer Plovdiv'den Sofya'ya geçmek isterseniz, otobüs terminalinden kalkan eski otobüslere binebilirsiniz. Yol yaklaşık 2 saat sürüyor, ücret 7 Euro ve bilet gişelerinde çalışanların büyük çoğunluğu İngilizce bilmiyor. Türkiye'ye dönmek için yine otobüs terminalinde bulunan gişelerden bilet alabilirsiniz, Türk firmalarına ait gişelerin çalışanları Türk yani iletişim konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamazsınız.

Konaklama: Plovdiv konaklama gerektirmeyecek kadar küçük bir şehir ama oldu ki çok beğendiniz ya da şehre geç saatlerde geldiniz ve konaklamak istediniz, o zaman tavsiyem *Hostel Old Plovdiv*. Bu hostel; 2014 yılında ödül alan, şehrin merkezinde bulunan ve eski Bulgar evinden dönüştürülmüş ayrıca tamamen etnik görünüme sahip bir hostel ve gerçekten harika bir ortamı var. Odalarda ranza usulü değil, karyola usulü yataklar ve ahşap otantik bazalar var. Banyosu ve tuvaletleri tertemiz, mutfağında yemek yapabileceğiniz, ücretsiz yiyecek içecek hizmeti sunan, arka kısmında kocaman ağaçların altında bir bahçesi bulunan ve hem gündüz hem de akşam canlı müzik yapılan bir hostel. Bu hostelde ayrıca ücretsiz kahvaltı hizmeti de sunuluyor. Eğer Plovdiv'de konaklamak isterseniz bence kesinlikle burayı tercih etmelisiniz, gecelik ortalama 10-15 Euro arası. Eğer bu hostelde yer bulamamışsanız alternatifiniz, *Gramophone Hostel* olsun. Burası da ranza usulü 4 kişilik odaları ve çatı katında 2 kişilik karyola yataklı odası olan bir hostel. Hostel'in ortak kullanım alanı da mevcut. Bu hostel de şehir merkezine yakın bir konumda yer alıyor ve gecelik fiyatı 10 Euro.

Yeme-İçme: Yemek kültürü neredeyse bizimkinin aynısı, tüm Türk yemeklerini isimlerinin biraz farklı halleriyle bulabilirsiniz. Yöresel tatlar denemek isterseniz; soğuk sebze çorbası olan *Tarator*'u, Bulgar kebabını ve balkabağı ile yapılan börek *Tikvenik*'i deneyebilirsiniz. Knyaz Aleksandar I Caddesi'nde çok fazla restoran bulunuyor, fiyatlar şehir genelinde çok uygun olduğu için herhangi bir restorana oturarak yemeğinizi yiyebilirsiniz. *Banitsa* denilen peynirli böreklerden yemenizi de kesinlikle tavsiye ederim. Bilmediğim yemeği yemem diyorsanız, Plovdiv'de adım başı Türk dönerci ve pizzacı var. Kahvaltı için her yerde pastane ya da fırın bulabilirsiniz. Fiyatlar çok ucuz o yüzden her çeşiti deneyin derim.

Gece Hayatı: Plovdiv'de gece hayatı yok sanmayın, Avrupa'nın birçok şehrinde görebileceğiniz gece hayatını Plovdiv'de de görebilirsiniz. Şehrin en popüler, en hareketli ve en kalabalık mekânı *Galaxy Live Club*. Adından da anlaşılacağı üzere canlı performansların ve dans şovlarının sergilendiği, dünyaca

ünlü sanatçıların konserlerine ev sahipliği yapan devasa bir mekân. Alternatifiniz, yine canlı performansların ve dans şovlarının sergilendiği, son derece hareketli ve popüler bir mekân olan *Planeta Payner Club*. Son tavsiyem ise diğerlerine kıyasla biraz daha sakin olan ancak yine dansçı kızların performanslarını izleyebileceğiniz *Briliantin Club*. Eğer casinoya gitmek isterseniz pasaportunuz yanınızda olmalı çünkü girişte fotoğrafınızı çekip, pasaport bilgileriniz ile size geçici bir casino kimliği çıkarıyorlar. İçeride yemek içmek bedava ancak yemeğin parası kadar ütölmezseniz casino çıkışında tatsızlık çıkarabilirler.

Alışveriş: Plovdiv'den her ne alacaksınız Knyaz Aleksandar Caddesi'nde bulabilirsiniz. Bu cadde üzerinde onlarca mağaza ve dükkân bulunuyor. Magnet alacaksınız yine aynı cadde üzerinden ya da Old Town'da bulunan seyyar satıcılardan alabilirsiniz. Alışveriş merkezi ihtiyacınızı ise *Grand Shopping Center* fazlasıyla karşılayacaktır.

Plovdiv Gezilecek Yerler;

Plovdiv'i ya da diğer adıyla Filibe'yi; adı az duyulmuş diye, Bulgaristan şehri diye veya küçük şehir diye kesinlikle yabana atmayın zira Plovdiv 8000 yıllık tarihi olan, adeta komple bir sit alanı diyebileceğimiz ve her bir köşesinde tarihin farklı dönemlerinden izler barındıran bir şehir. Plovdiv; Makedonya Krallığı, Trakya Krallığı, Roma İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu'na ev sahipliği yapmış. İstanbul gibi 7 tepeden oluşuyor ve bunlar; Cehennem Tepe, Pınarcık Tepe, Saat Tepe, Taksim Tepe, Nöbet Tepe, Cambaz Tepe ve Markovo Tepe. İsmi ise Büyük İskender'in babası olan Makedonya Kralı 2. Filip'den alıyor. Plovdiv İstanbul'a yakın olmasa da kesinlikle gidilip görülmesi gereken bir şehir zira gittiğiniz zaman dünyanın birçok ülkesinden ziyarete gelen turistleri ağırladığını göreceksiniz.

Ivan Vazov Caddesi: Plovdiv'i gezmek için illa ki bir rota belirlemenize gerek yok, şehir zaten çok küçük olduğu için 1 ya da 2 günde her yerini yürüyerek çok rahat gezebilirsiniz. Şehre otobüs ile geldiğinizi ve gezmeye de otogardan başladığınızı düşünürsek, ilk noktanız; otogarın arkasında yer alan ve iki tarafında da ağaçlar olan cadde Ivan Vazov Caddesi. Burası, sağlı sollu dükkânlara sahip ve halen komünist rejimin izlerini barındıran bir cadde. Caddeden dümdüz devam ettiğiniz zaman ara sokakların birinde turizm ofisi göreceksiniz, buradan kendinize bir şehir haritası alabilirsiniz. Caddenin sonunda devlet dairelerinin olduğu binaları da göreceğiniz bir meydana geleceksiniz, solunuzda bir park kalacak. Parkta oturabilir ve insanları izleyebilirsiniz.

Knyaz Aleksandar I Caddesi: Parkı solunuza aldığınız da karşınızda kalan ve meydana bağlı olan cadde; Plovdiv'in trafiğe kapalı, yürüyüş ve alışveriş caddesi olan Knyaz Aleksandar I Caddesi. Burası göreceğiniz en uzun yürüyüş caddelerinden birisi, bundan emin olabilirsiniz. Cadde üzerinde tahmin edeceğiniz üzerine; kafeler, alışveriş mağazaları, dükkânlar, restoranlar ve casinolar yer alıyor.

Stefan Stambolov Meydanı: Caddeden devam ettiğiniz zaman ilk göreceğiniz meydan, Stefan Stambolov Meydanı. Bu meydan; süslü belediye binasının olduğu, ortasında bir havuz yer alan, bir yanında casino bulunan, harika kafeler ve parka sahip olan bir meydan. Sadece burada bile akşama kadar vakit geçirebilirsiniz.

Plovdiv Tabelası: Caddeden yine devam ettiğiniz zaman hemen sol tarafınızda, şehrin l'am Amsterdam havasına sahip, fotoğrafık tabelasını göreceksiniz. Fotoğraf çekinmeyi ihmal etmeyin. Tabelanın olduğu yerde, merdivenlerde oturabilir ya da hemen arka tarafındaki kayalıkları görmeye çıkabilirsiniz.

Roma Stadyumu: Aynı caddeyi yürümeye devam ettiğinizde, yolunuzu Cumayata Meydanı'nda bulunan Roma Stadyumu kesecek. Bu stadyumun sadece küçük bir bölümü gün yüzüne çıkarılabılmış, kalan kısmı halen binaların altında. Stadyum Trajan'ın halefi olan Roma İmparatoru Hadrian döneminde, 138 yılında yaptırılmış ve 30.000 seyirci kapasiteli ayrıca olimpiyat oyunlarının oynandığı bir stadyum. Merdivenlerden aşağı indiğinizde 5D sinema göreceksiniz, öğrenci ücreti yaklaşık olarak 2 Euro, bu sinemaya kesinlikle girin derim. 5 boyutlu olarak Roma Stadyumu'nun tarihini izleyin, geziniz anlam kazansın.

Hüdavendigâr Camii (Cuma Camii): Roma Stadyumu'nun hemen yan tarafında; Sultan 2. Murat tarafından 1364 yılında yaptırılmış olan ve Cumayata Meydanı'na ismini veren, Cuma Camii veya diğer adıyla Hüdavendigâr Camii yer alıyor. Avrupa'daki en eski camilerden biri olan Cuma Camii'nin yapımında kesme taşlar kullanılmış o yüzden muazzam bir dış görünüşe sahip. Caminin içerisine derseniz ziyaret etmek için derseniz de ibadet etmek için girebilirsiniz ancak bağış kutusuna yardımda bulunmayı ihmal etmeyin. Caminin altında çok güzel kafeler var, yorulduysanız oturup bir şeyler içebilirsiniz.

Plovdiv Köprüsü: Camiyi gördükten sonra caddenin devamına alt geçitten geçerek ulaşabilirsiniz. Caddenin sonunda nehri ve nehrin üzerinde kurulu, içerisinde dükkânlar yer alan köprüyü göreceksiniz. Kıyafet, elektronik veya cep telefonu aksesuarı alışverişinizi buradan yapabilirsiniz, fiyatlar çok uygun.

Old Plovdiv: Köprüyü gördükten sonra gittiğiniz yoldan geri dönün ve camiye gelmeden sola dönün. Anlatmak istediğim yer caminin hemen sağ tarafı. Burası; Plovdiv'in en çok turist çeken bölgesi diyebileceğim, sokakları Arnavut kaldırımları ile döşenmiş ve Osmanlı Mahallesi diye de anılan eski şehir bölgesi yani Old Plovdiv. Eski şehir bölgesinde ki Filibe evleri Osmanlı ve Balkan mimarisinin sentezi olarak inşa edilmiş, evlerin en önemli özelliği ise her odaya güneş girecek şekilde tasarlanmış olmaları. Bu evlerden birisi de ünlü Fransız şair Alphonse de Lamartine'nin evi. Eğer bu evlerden birinin içini gezmek istiyorsanız, 19. Yy'da Plovdiv'in en zengin tüccarı olan Luka Balabanov'un evini bulun. Evin alt katını gezmek ücretsiz ancak üst katı ziyaret etmek için yaklaşık olarak 1 Euro ücret ödemeniz gerekiyor, bu evi mutlaka görmelisiniz.

St. The Virgin Mary Cathedral: Eski şehir bölgesinde göreceğiniz diğer bir yapı, St. The Virgin Mary Cathedral yani Bakire Meryem Katedrali. Bu kilise, 1371 yılında Osmanlı fethi sırasında yıkılmış ancak 1844 yılında bağımsızlık kazanıldığı zaman aslına uygun olarak tekrar inşa edilmiş.

İmaret Camii: Old Town'da Cuma Camii'ne yakın bir konumda, Beylerbeyi Gazi Şehabeddin Paşa'nın yaptırdığı; cami, kilise, ahır, han, hamam ve mutfaktan oluşan külliye kalan İmaret Camii'ni görebilirsiniz.

Mevlevihane: Old Town'ın bizim için en önemli noktalarından birisi de Mevlevihane. Burası Osmanlı tarafından medrese olarak kullanılmış ayrıca Bizans surlarının 8 bölümünden oluşuyor, dervişlerin kaldıkları odalar ve sema gösterilerinin yapıldığı salonlarla çevrili. Mevlevihane'nin selamlık ve semahane bölümlerinin duvarlarında barok işlemler, ahşap kolonlu büyük salonunda ise Kuran-ı Kerim'den ayetler yer alıyor ayrıca tavan kısmında da bir güneş resmi bulunuyor. Mevlevihane'nin minaresi 1928 yılında yaşanan depremde yıkılmış, daha sonra da işlevini kaybettiği için restoran yapılmış yani anlayacağınız Mevlevihane şu an restoran olarak hizmet veriyor.

Saat Tepe: Old Town'dan yukarıya doğru tırmandığınızda çıkacağınız yer, ismini içerisinde barındırdığı Doğu Avrupa'da ki en eski saat kulesinden alan Saat Tepe. Burası size harika bir Plovdiv manzarası sunacak ve çok güzel fotoğraflar çekebileceğiniz bir tepe.

Antik Roma Tiyatrosu: Saat Tepe'den sonra Nöbet Tepe ve Cambaz Tepe'nin tam ortasında kurulan, Plovdiv'in en turistik ve en önemli noktası olan Antik Roma Tiyatrosu'nu görmelisiniz. Bu antik tiyatro; 117 yılında Roma İmparatoru Trajan tarafından yaptırılmış, yarı oval şeklinde, 82 metre genişliğinde ve 28 oturma sırası olan ayrıca 7000 seyirci kapasitesine sahip bir tiyatro. Vakt-i zamanında burada dans ve tiyatro gösterileri yapılmış, günümüzde de her dönem farklı etkinlikler düzenleniyor. Burayı görmeden Plovdiv'den ayrılmayın. Giriş ücretsiz.

Konstantin & Helena Kilisesi - Etnografya Müzesi: Old Town'un ara sokaklarında göreceğiniz diğer yapılar; Hisar Kapı ki zaten hisarı gördüğünüz zaman doğru yer de olduğunuzu anlayabilirsiniz, bir diğeri ise Plovdiv'in en eski kilisesi olan, 337 yılında yapılmış Konstantin ve Helena Kilisesi. Bu bölgede görebileceğiniz bir diğer nokta da Etnografya Müzesi.

Bachkovo Manastırı: Kesinlikle görmeniz gereken diğer yapı, şehrin güney kısmında yer alan Bachkovo Manastırı. Burası, şehir merkezinden biraz uzak bir konumda ancak taksiyle çok cüzi bir ücret karşılığında kolayca ulaşım sağlayabilirsiniz. Bu manastır ormanın içinde yer alıyor ve hem havası, hem manzarası, hem de mimarisi ile muazzam diyebileceğimiz bir ibadet merkezi.

Şehir Parkı: Son olarak şehirde vakit geçirmeniz gereken yer; şehrin göbeğinde yer alan, hem Ivan Vazov Caddesi'nden hem de Aleksandar Caddesi'nden kolaylıkla ulaşabileceğiniz Merkez Park. Devasa bir alana, ortasında mükemmel bir yapay gölete ve gölet kenarında bir restorana sahip ayrıca muhteşem bir havası olan, gölet kenarında ya da parkın içinde oturup huzur bulabileceğiniz bir park. Plovdiv'den ayrılmadan burada kesinlikle biraz zaman geçirmelisiniz.

Plovdiv Hakkında Faydalı Bilgiler;

1- Bilmeniz gereken ilk konu; eğer multiple yani çok girişli Schengen vizeniz varsa, bu vizeniz ile transit yolcu olarak Bulgaristan'a girebilir, 5 gün kalabilir, başka ülkeye geçebilir ya da yine Bulgaristan'dan ülkeye dönebilirsiniz. Eğer Schengen vizeniz yoksa Bulgaristan vizesi almanız gerekiyor.

2- Plovdiv'e; İstanbul'dan otobüs ile gidekseniz, tavsiye edeceğim firma Alpar Turizm. Otobüs Kapikule sınır kapısına geldiğinde, ya muavin pasaportları topluyor pasaport polisine götürüp damgalatıyor ya da otobüsten inip sıraya geçerek her yolcu tek tek pasaportunu damgalatıyor. Burada çok önemli bir nokta var; Bulgar polisleri rüşvet almaları ile ünlenmiş polislerdir ve herhangi bir durumu bahane ederek sizden rüşvet isteyebilirler. Böyle bir duruma düşmemek için konaklama çıktınızı, dönüş biletinizi, sigorta poliçenizi ve nakit paranızı yanınızda bulundurun. Benim tüm belgelerim tam olmasına rağmen neden sigortan yok dediler ve rüşvet istediler. Schengen vizesi alırken yaptırmış olduğunuz sigortayı umursamıyorlar, evraklarınıza güveniyorsanız boyun eğmeyin ancak sizi haklı olarak almayacaksa 5-10 Euro sıkıştırabilirsiniz. Türkiye kapısı ve Bulgar kapısı arasındaki serbest bölgede bulunan free shop'dan alışveriş yapabilirsiniz, otobüs alışverişleriniz için ortalama yarım saat bekliyor ancak fiyatların İpsala free shop'una göre biraz daha pahalı olduğunu söylemeliyim. Prosedürde 72 saatten az kalmışsanız free shoplardan alışveriş yapamıyorsunuz ancak bu uygulanan bir kural değil yani hafta sonunu değerlendirmek için gitmişseniz alışveriş yapabilirsiniz. Aklıma gelmişken söyleyeyim; hem otobüs kaptanları, hem muavinler hem de pasaport polisleri iyi derece de Türkçe biliyorlar yani dil konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamazsınız.

3- Plovdiv gezebileceğiniz en ucuz şehirlerden birisi, bedavadan biraz pahalı diyebilirim. Şehirde; konaklama, yeme içme, müzeler, ulaşım, alışveriş vs. her şey çok ucuz o yüzden kıymetini bilin.

4- Paranızı tren garı, otobüs terminali ve havaalanı dışında kalan her yerde çok yakın kurlarda çevirebilirsiniz.

5- Bilet alacağınız yerlerde ğrenci indirimini istemeyi unutmayın. Isic kartınız yanınızda olsun yoksa Türkiye ğrenci kimliğinizi kullanın.

6- Suyu musluktan içmeyin nk gerçekten iilemeyecek kadar kötü durumda. Ya dışarıda gördüğünüz çeşmelerden doldurun ya da şişe su satın alın. Knyaz Aleksandar I Caddesi'nde ve merkez parkın içerisinde kaynak suyu çıkan çeşmeler bulabilirsiniz.

7- Dışarıda sabahlamayı düşünüyorsanız, ben sabahlamayın derim nk şehir hava karardıktan sonra hiç güven vermiyor.

8- şehirde adım attığınız her yerde Türk göreceksiniz şaşırmayın, şehrin nüfusunun yarısı Türk'mş gibi gelecek size. Türkçe bilen birisini bulma ihtimaliniz, İngilizce bilen birini bulma ihtimalinizden daha yüksek diyebilirim. İngilizce bilme oranı çok düşük, aklınızda olsun.

9- antanızı bırakmak isterseniz otobüs terminalinde luggage bulunuyor, günlük creti yaklaşık olarak 1 Euro.

10- şehrin ucuz marketi *Penny Market*, adresini bilmiyorsanız şehirde yaşayan insanlardan öğrenebilirsiniz.

*Plovdiv'de kaç gün kalınmalıdır diye sorarsanız; en az 2 tam gün kalın derim hatta bana sorarsanız 3 gün kalın nk ecdat toprağı sindire sindire gezilmeyi hak ediyor.